

duurzame
energiecoöperatie
Apeldoorn

Jaarverslag 2022

Een groene golf door Apeldoorn

2012

2022

Inhoud

1	INLEIDING.....	3
2	LEESWIJZER	4
3	SAMENVATTING:	5
4	JAARPLAN: KADER VOOR 2022	6
5	UPDATE VAN DE 11 SPEERPUNTEN UIT HET JAARPLAN.....	7
5.1	WE GAAN ONS TIENJARIG BESTAAN MET ELKAAR VIJFEN.	7
5.2	WE GAAN MET ELKAAR ONZE AMBITIE VOOR 2032 FORMULEREN	7
5.3	EIND 2022 HEEFT deA MINIMAAL 1000 LEDEN.....	8
5.4	IN 2022 VOEREN WE EEN HAALBAARHEIDSONDERZOEK UIT NAAR DUURZAAM BEDRIJF.....	8
5.5	IN 2022 ONTWIKKELEN WE EEN NIEUW ZON OP DAK CONCEPT.....	9
5.6	IN 2022 HEBBEN WE DE CAMPAGNE ALLE DAKEN ZON UITGEVOERD.....	9
5.7	EIND 2022 LEVEREN WE APELDOORN GROEN AAN MEER DAN 1000 ENERGIEAFNEMERS.....	9
5.8	MEDIO 2022 LEVEREN WE ZONNEPARK BRINKENWEG OP.....	10
5.9	IN JUNI 2022 LEVEREN WE ONZE RREW-RESULTATEN OP.....	10
5.10	IN 2022 IS deA ACTIEF IN MINIMAAL 2 WIJKEN.....	11
5.11	EIND 2022 HEBBEN WE EEN MEERJARENBEGROTING VOOR 5 JAAR.....	11
6	NIEUWE PROJECTEN ONDERKEND IN HET JAARPLAN	12
6.1	ZONNEPARK WOUDHUIS	12
6.2	DE SDE-SUBSIDIE VOOR HET ZONNEPARK IS POSITIEF BESCHIKT.....	12
6.3	BESTRIJDEN EN VOORKOMEN VAN ENERGIEARMOEDE.....	12
7	NIEUWE ONTWIKKELINGEN.....	14
7.1	GENOMINEERD VOOR DE APELDOORN BUSINESS AWARD.....	14
7.2	SUBSIDIEREGELING WARMTE-TRANSITIE	14
7.3	ONDERZOEK NAAR SOLARTRANSFERIA GESTART.....	15
7.4	DE REGIONALE SAMENWERKING BEGINT VORM TE KRIJGEN.....	15
8	LOPENDE BUSINESS	17
8.1	ZON OP SCHOOL LAATSTE ZONCERTIFICATEN ZIJN UITGEKEERD.....	17
8.2	ZON VOOR HUUR EXPLOITATIE VRAAGT AANDACHT.....	17
8.3	ZONNEPARK ECOFACTORIJ 2022 IS EEN TOP JAAR	17
8.4	ZONNEPARK KLARENBEK ONDERZOEK NAAR BATTERIJ-OPTIE.....	17
8.5	DOOR MET DUURZAAM HUIS.....	18
8.6	ONZE ENERGIEBOSJES	18
9	ORGANISATIE	19
10	RISICOBEBEERSING	22
11	FINANCIEEL JAARVERSLAG	24
11.1	ALGEMEEN OVERZICHT	24
11.2	JAARCIJFERS 2022.....	24
12	BIJLAGEN	28
12.1	VERSLAG VAN DE COÖPERATIERAAD OVER 2022	28
12.2	ACCOUNTANTSVERKLARINGEN EN FINANCIËLE RAPPORTAGE.....	29

I Inleiding

Het jaar 2022 was voor deA om meerdere redenen een bijzonder jaar.

Allereerst werden in de eerste maanden de coronamaatregelen geleidelijk afgeschaald en konden we weer voor het eerst sinds tijden bijeenkomsten organiseren, elkaar ontmoeten en ons werk uitvoeren zonder allerlei beperkingen.

Ten tweede bestond deA in juni 10 jaar. Dat hebben we gevierd met a) een terugblik resulterend in een mooi boekwerk met de hoogtepunten uit 10 jaar deA, b) een feest op exact de dag 10 jaar na oprichting en c) een vooruitblik naar de komende 10 jaar. Dit laatste heeft geleid tot het strategieplan “de komende 10 jaar”.

Het derde belangrijk item uit 2022 is de energiecrisis die een behoorlijke impact voor deA heeft gehad. Door de hoge energieprijzen zijn fors meer mensen in de problemen gekomen.

Energiearmoede is - jammer genoeg – een bekend begrip is geworden. In het werk van deA lopen onze energiecoaches, energieconciërges en energievrienden regelmatig tegen schrijnende situaties aan. Sowieso merken we dat de vraag naar advies voor het isoleren van huizen en de aanschaf van zonnepanelen fors is gestegen. Het zijn niet meer alleen de mensen die vanuit ideële motieven met duurzaamheid bezig zijn, de financiële prikkel helpt veel anderen over de drempel. Een bijkomend positief effect van de energiecrisis is dat deA als deelnemer in 2 grote zonneparken een veel grotere financiële opbrengst heeft ontvangen dan in eerste instantie begroot. Immers deA kon de stroom uit deze zonneparken tegen een veel hogere prijs verkopen. Weliswaar is deze extra winst door de overheid afgetopt, maar nog steeds blijft onder de streep een forse meeropbrengst over.

Er zijn te veel activiteiten binnen deA uitgevoerd om die in deze inleiding allemaal te benoemen en ‘in het zonnetje te zetten’. In ieder geval moet gezegd worden dat zonder de inzet van de medewerkers, de vrijwilligers, de leden en iedereen die deA een warm hart toe draagt, de resultaten zoals verwoord in dit jaarverslag, niet tot stand hadden kunnen komen. Met zijn allen hebben we een (kleine) bijdrage geleverd aan een schonere en duurzamere wereld.

Dit jaarverslag is een terugblik en is bedoeld als een verantwoording van de activiteiten die deA in 2022 heeft uitgevoerd. Inmiddels zitten we alweer een aantal maanden in het nieuwe jaar en is het natuurlijk ook belangrijk om naar het hier en nu en verder vooruit te kijken. We verwijzen hiervoor volledigheidshalve naar het jaarplan waarin de voornemens voor 2023 staan verwoord.

We zijn benieuwd naar je reactie op dit jaarverslag en hopen van harte dat je je herkent in het verhaal van deA in 2022.

Met energieke groet,
directie en bestuur deA,

Michael Boddeke, Fun Hendriks, Jeroen Janssens, Thom Vleeskruyer, Barbara Daam, Peter van Dillen en Thomas Taberiman

Apeldoorn, 15 maart 2023

2 Leeswijzer

Indeling

In hoofdstuk drie treft u een korte samenvatting aan. De hoofdstukken vier en vijf behandelen de elf speerpunten uit het jaarplan van 2022 en de bereikte resultaten. Hoofdstuk zes en zeven gaan over de in het jaarplan afgesproken nieuwe projecten en de vooraf niet voorziene activiteiten.

In de resterende hoofdstukken staan we achtereenvolgens stil bij de lopende business, de organisatie, de financiën en de risico's waar we als organisatie mee te maken hebben.

Voor wie?

Dit jaarverslag schrijven we in de eerste plaats voor onze leden.

We schrijven het ook voor onze (toekomstige) partners en externe relaties. Met dit verslag maken we duidelijk waar we voor staan en wat we hebben gedaan. Dit verslag is ook geschreven voor al die vrijwilligers die zich op welke wijze en met welke intensiteit ook hebben ingezet voor deA. Zij hebben rechtstreeks bijgedragen aan wat we in 2022 hebben gerealiseerd.

Leeswijzer

We schrijven voor het gemak over 'Apeldoorn'. Daarmee bedoelen we de gemeente Apeldoorn, dus inclusief de dorpen en het buitengebied.

Afwisselend gebruiken we 'deA' of 'we', daarmee bedoelen we hetzelfde. Alleen als dat relevant is, maken we onderscheid tussen Coöperatie deA en Energiebedrijf deA.

3 Samenvatting:

Wanneer we naar 2022 kijken vanuit het perspectief van ons nieuwe verhaal voor de komende 10 jaar, dan vallen de stukjes van de puzzel al mooi in elkaar.

1. *Besparen thuis en op het werk*

In 2022 hebben we een recordaantal huishoudens weten te bereiken met onze energicoaches en energieconciërges. Mooi is ook dat we al uitvoering geven aan het motto 'Iedereen kan meedoen' door met de inzet van Energievrienden, Energieconciërges en Energiehulpen energiearmoede bij mensen thuis aan te pakken.

2. *Onze energiegemeenschap*

In 2022 hebben we onze opwekcapaciteit weer weten te vergroten met de ingebruikname van Zonnepark Brinkenweg. Door de hoge energieprijzen hebben onze opwekinstallaties het in financiële zin buitengewoon goed gedaan. De deelnemers van Zonnepark Ecofactorij delen mee in de winst en krijgen over 2022 een forse uitkering per ZonDeel. Voor de andere zonneparken geldt voor de deelnemers een vaste uitkering in is het voordeel voor deA. Niet onbelangrijk omdat we daarmee we onze onafhankelijke positie versterken.

3. *deA, focus houden en verbreden*

Onze 10-jarig bestaan hebben we gebruikt om de betrokkenheid van leden en partners te versterken. Het ledenaantal is fors gegroeid en ook de organisatie van de organisatie is verbeterd en versterkt. We zijn en staan klaar voor de volgende 10 jaar!

4 Jaarplan: kader voor 2022

In het jaarplan voor 2022 dat in de ALV van 17 november 2021 door de leden is vastgesteld zijn de onderstaande elf speerpunten geformuleerd. In de onderstaande figuur in één overzicht hoe de verschillende speerpunten ervoor staan:

Nr	Speerpunten		Status
1.	We gaan ons tienjarig bestaan met elkaar vieren	■	Gereed
2.	We gaan met elkaar onze ambitie voor 2031 formuleren	■	Gereed
3.	Eind 2022 heeft deA minimaal 1000 leden	■	Eindstand 816 + 11 ¹
4.	In 2022 voeren we een haalbaarheids-onderzoek uit naar Duurzaam Bedrijf	■	Gereed
5.	In 2022 ontwikkelen we een nieuw Zon op Dak concept	■	Herenboeren gerealiseerd In gesprek met corporaties
6.	In 2022 hebben we de campagne Alle Daken Zon uitgevoerd	■	Stilgezet
7.	Eind 2022 leveren we Apeldoorn Groen aan meer dan 1000 energieafnemers	■	Eindstand 933
8.	Medio 2022 leveren we Zonnepark Brinkenweg op	■	Gereed
9.	In juni 2022 leveren we onze RREW-resultaten op	■	Gereed
10.	In 2022 is deA actief in minimaal 2 wijken	■	Kerschoten en Welgelegen
11.	Eind 2022 hebben we een meerjarenbegroting voor 5 jaar	■	Gereed

¹ Elf mensen hebben positief gereageerd op het aanbod van hun bedrijf en als kerstgeschenk gekozen voor het lidmaatschap van deA. Onduidelijk is hoeveel van deze nieuwe leden het lidmaatschap volgend jaar op eigen kosten continueren.

5 Update van de 11 speerpunten uit het jaarplan

5.1 We gaan ons tienjarig bestaan met elkaar vieren.

Op 6 juni 2022 bestond deA 10 jaar en dat hebben we gevierd! We kunnen terugkijken op een zeer geslaagde bijeenkomst.

5.2 We gaan met elkaar onze ambitie voor 2032 formuleren

Op de ALV van 23 november 2022 is ons nieuwe verhaal voor de komende 10 jaar vastgesteld. Het document is de toekomstagenda van deA voor de komende jaren. De toekomstagenda bevat zeven punten waarmee we (naast de activiteiten die we al doen) de komende jaren aan de slag gaan.

1. Verbindende opwek
2. Duurzaam Huis ook voor huurders
3. Duurzaam Bedrijf
4. Eigen energieopslag
5. Windenergie
6. Partnernetwerk
7. 10 % van Apeldoorn.

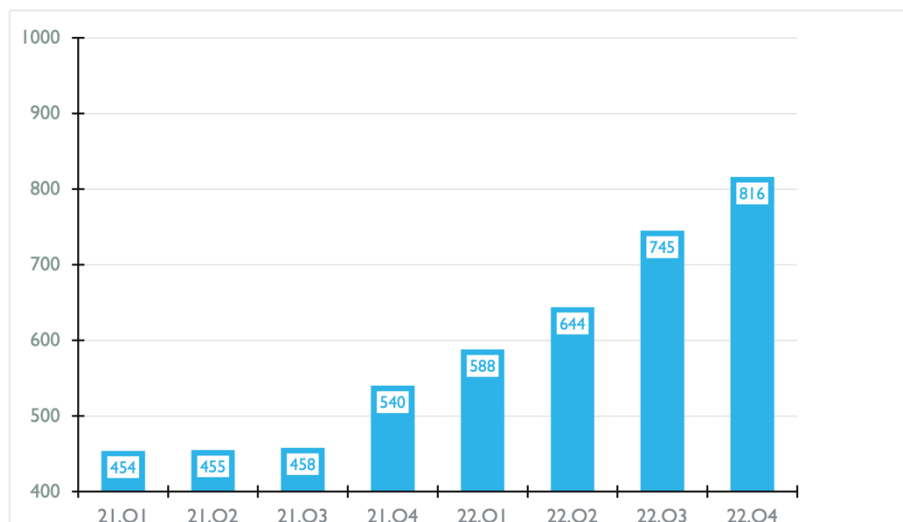
Het verhaal is in samenwerking met onze leden opgesteld en heeft in een aantal versies zijn uiteindelijke beslag gekregen. Deze aanpak heeft resulterend in een door de leden breed gedragen verhaal.

10 jaar deA - Dit willen we de komende 10 jaar

5.3 Eind 2022 heeft deA minimaal 1000 leden.

In 2022 hebben we 228 nieuwe leden kunnen verwelkomen. De doelstelling om aan het eind van het jaar de grens van 1000 leden aan te tikken hebben we weliswaar niet gehaald, maar we zijn wel goed op weg.

Nieuw concept: Het bedrijfslidmaatschap

Eind 2022 hebben we ook het concept van het bedrijfslidmaatschap beproefd. In samenwerking met Installatiebedrijf Linthorst hebben alle medewerkers van Linthorst bij hun kerstpakket ook een lidmaatschap van deA (voor één jaar op kosten van Linthorst) aangeboden gekregen. Tot nu toe hebben 11 medewerkers van dit aanbod gebruik gemaakt.

We gaan bekijken of dit concept ook interessant is voor andere bedrijven/partners.

5.4 In 2022 voeren we een haalbaarheidsonderzoek uit naar Duurzaam Bedrijf.

In 2022 hebben zich verschillende bedrijven en organisaties aangemeld voor Duurzaam Bedrijf. Het gaat om de volgende zes: Sant'Egidio, Therapeuticum de Es, Fysio Bos & Weide, Centaurea, Kerk de Koningshof en de Pretentielozen.

Op basis van de ervaringen met deze bedrijven hebben we Duurzaam Bedrijf inmiddels tot een levensvatbare dienst ontwikkeld. Binnen Duurzaam Bedrijf bieden we met ingang van januari 2023 de volgende diensten aan:

Energiecoach bedrijven	€ 200,-	Kennisoverdracht
Energieadvies bedrijven	€ 750,-	Intake, rapportage en eindgesprek
Energieadvies inclusief subsidie aanvraag	€ 1.500,-	Idem als energieadvies plus subsidieaanvraag
Begeleiding in de uitvoering	n.t.b.	

De dienst Duurzaam Bedrijf gaan we in 2023 'in de markt zetten'. Een aantal ervaren energiecoaches heeft aangegeven aan de slag te willen voor Duurzaam Bedrijf. Zij maken de overstap van Duurzaam Huis naar Duurzaam Bedrijf.

Met Duurzaam Bedrijf zijn we onderscheidend ten opzichte van de commerciële adviesbureaus door ons met name op kleine MKB-bedrijven te richten en met relatief lage tarieven. We presenteren ons als onafhankelijke en meedenkende partij.

5.5 In 2022 ontwikkelen we een nieuw Zon op Dak concept.

5.5.1 Zonnedak voor de Herenboeren | Provinciale subsidie is toegekend

Herenboeren Wenumseveld hebben in 2022 een schuur met o.a. een koelinstallatie op hun terrein gebouwd en hebben gekozen om in samenwerking met deA zonnepanelen op deze schuur te leggen.

In totaal is door 139 leden van Herenboeren €26.850,- aan donaties ingebracht. De provinciale subsidie voor het project is toegekend. Door problemen met de levertijden van de omvormer is het zonnedak pas begin 2023 werkend opgeleverd.

In de samenwerkingsovereenkomst is afgesproken dat deA de eerste zes jaar eigenaar van de zonnepaneleninstallatie is. Daarna gaat de installatie 'om niet' over naar Herenboeren. Verder zal het beheer en onderhoud gedurende de gehele levensduur door deA verzorgd worden.

5.5.2 Voorstel - Voor niets gaat de zon op – bespreken met woningcorporaties.

Dit punt is in 2022 blijven liggen en zal in 2023 opgepakt worden.

5.6 In 2022 hebben we de campagne Alle daken Zon uitgevoerd.

Door de huidige problemen in het netwerk dat eigenlijk 'vol' zit (aan dat bezwaar hadden we even niet gedacht), was het in 2022 niet verantwoord om een de beoogde campagne uit te voeren.

5.7 Eind 2022 leveren we Apeldoorn Groen aan meer dan 1000 energieafnemers.

5.7.1 Greenchoice neemt weer nieuwe klanten aan.

Eind 2022 is de stop voor nieuwe klanten door Greenchoice opgeheven. Op dit moment geldt voor energieafnemers van deA nog het reguliere Greenchoice-tarief. In 2023 zal weer het scherpere Apeldoorn Groen tarief doorgevoerd worden waarmee we in feite terug zijn bij de situatie begin 2022.

Op dit moment wordt aan nieuwe klanten (en bij contractverlengingen) alleen een variabel maandtarief aangeboden. De verwachting is dat straks ook weer vaste tarieven aangeboden worden. Een dynamisch tarief lijkt op korte termijn niet beschikbaar via Greenchoice.

5.7.2 Ontwikkeling van een 'eigen' tarief variant gestart

In samenwerking met Greenchoice en Prowind werken we aan een betaalbaar tarief voor energieafnemers van Zonnepark Klarenbeek. Idee ligt geheel in lijn van ons tienjarenplan waar de ambitie van 'betrokken opwek' is geformuleerd.

Op dit moment hebben we 933 energieafnemers

5.8 Medio 2022 leveren we Zonnepark Brinkenweg op.

Eind april is zonnepark Brinkenweg opgeleverd. Op 18 mei werd het park feestelijk geopend. Het zonnepark levert boven verwachting zowel qua opwek als qua omzet. Tussen bedrijventerrein Ecofactorij en de snelweg, wekken vanaf begin 2022 6000 zonnepanelen energie op. Een innovatief project dat de energie levert aan bedrijven en industrie op de Ecofactorij. Bijzonder is ook de batterijopslag. Een slim systeem regelt of de energie wordt gebruikt of opgeslagen. Het zonnepark is voor de helft eigendom van gemeente Apeldoorn, de andere helft is via coöperatie deA eigendom van de deelnemers aan het zonnepark. Alle ZonDelen voor dit zonnepark zijn uitgegeven.

5.9 In juni 2022 leveren we onze RREW-resultaten op.

De afkorting RREW staat voor Regeling Reductie Energiegebruik Woningen. Het betreft hier rijks gelden waarop gemeenten een beroep konden doen. Doel van de regeling is vermindering van de CO₂-uitstoot en een verlaging van de woonlasten voor zowel huurders als eigenaar-bewoners. Eind juli hebben we vrijwel alle acties in het kader van de RREW succesvol afgerond. Wat nog resteert, is het maken van warmtefoto's van 69 woningen.

In opdracht van de gemeente hebben we een presentatie gemaakt van de resultaten en geleerde lessen van het RREW-project. Voor de presentatie is ook een filmpje gemaakt.

RREW-activiteiten	# huishoudens	
	huur	koop
Inzetten van energieconciërges	3432	775
Webinars voor huurders	106	
Inzet energiedisplays		1005
Collectieve isolatieactie		584
Warmtebeelden		1675
CV wat kan je ermee?		274
Inzet energiecoaches		780
Ventilatiebox actie		80
Veegactie	1576	
Totaal	5114	5173

5.10 In 2022 is deA actief in minimaal 2 wijken.

5.10.1 Warmtenet Kerschoten - deA wordt partner

In de wijk Kerschoten wordt in het kader van de warmtetransitie zeer serieus gewerkt aan het vervangen van aardgas door een warmtenet. Eind september is Wij maken Energie (Linthorst) als warmteleverancier gekozen. Wij maken Energie opteert zeer duidelijk voor een coöperatief model en wenst daar zeer nadrukkelijk de deskundigheid van deA bij te gebruiken. Om die reden is deA betrokken bij het project.

Adviesrapporten woningen Kerschoten

- Het project ging om het opstellen van adviesrapporten voor in totaal 50 woningen van particuliere woningeigenaren. De uitvoering lag in handen van deA en E-trias, goed voor elk 25 woningen. Achtergrond was om ervaring op te doen met de verschillende werkwijzen en aanpakken.
- De 25 woningen voor deA zijn door een team van energieadviseurs en energiecoaches opgepakt. Voor het opstellen van de rapporten zijn alle woningen bezocht en is het opgestelde rapport vervolgens ook nog besproken met de woningeigenaren.
- Het project is met een bijeenkomst met de betrokken bewoners op 8 december 2022 afgerond. We kunnen terugkijken op een mooi project waar we als deA een prima resultaat hebben neergelegd. Complimenten voor de bij dit project betrokken energiecoaches die in dit project echt het verschil gemaakt hebben.

5.10.2 Kansen in Welgelegen

De Wijkraad Welgelegen is een initiatief gestart om te verkennen hoe de toekomstige wijk er uit kan zien waarbij leefbaarheid en duurzaamheid hand in hand gaan. De wijkraad wil daarin graag samenwerken met deA.

- Een aantal leden van deA is actief betrokken bij dit initiatief.
- De eerste concrete activiteit is een warmtewandeling door de wijk op 25 januari 2023.
- Een aantal bewoners uit de wijk heeft zich opgegeven als energiecoach.

5.11 Eind 2022 hebben we een meerjarenbegroting voor 5 jaar

De meerjarenbegroting is opgesteld en het eerste jaar van deze begroting is besproken en goedgekeurd op de ALV van 23 november.

6 Nieuwe projecten onderkend in het jaarplan

6.1 Zonnepark Woudhuis

De gemeenteraad heeft positief beslist over de vergunning voor het zonnepark. deA en Statkraft werken samen aan een nieuw zonnepark bij Woudhuis. Apeldoorners krijgen te zijner tijd de mogelijkheid financieel te participeren. Het zonnepark zal worden gerealiseerd in de hoek van de A50 en de spoorlijn richting Deventer. Ons streven is om het perceel in twee delen in te richten: een deel met de zonnepanelen van circa 20 hectare waarbij de openheid van het gebied behouden blijft en een permanent deel met natte natuur van 5 hectare. Het zonnepark zal iets meer dan 48.000 panelen bevatten en 26.000 MWh opleveren (equivalent voor energieverbruik van 8.000 huishoudens).

6.2 De SDE-subsidie voor het zonnepark is positief beschikt.

Samen met Statkraft wordt nu de definitieve haalbaarheid onderzocht.

6.3 Bestrijden en voorkomen van energiearmoede

6.3.1 Pilot rond energievrienden afgerond | Vervolg akkoord

- In het voorjaar is de pilot energievrienden afgerond.
- De gemeente heeft budget vrijgemaakt om in 2023 de Energievrienden-aanpak voort te kunnen zetten. Budget is voldoende om 50 trajecten uit te voeren.

6.3.2 Opdracht Hulp op Maat gemeente Apeldoorn

We hebben de opdracht gekregen (Tender gewonnen) om in het kader van de energiearmoede-aanpak 1500 huurders te helpen om hun energierekening omlaag te brengen. Het project heeft de naam Hulp op Maat gekregen.

De aanpak bestaat uit een Energiehulp die samen met de huurder in huis kijkt hoe met het beschikbare budget van €400,- de meeste impact gemaakt kan worden. Omdat het om huurwoningen gaat betreft het niet-nagelvaste maatregelen.

We hebben voor deze opdracht een team van 10 Energiehulpen gevormd waarvan een deel voor het eerst voor deA aan de slag gaat. Daarnaast is er een Klushulp voor dit project geworven.

6.3.3 Opdracht Isolatiesubsidie gemeente Apeldoorn

We hebben de opdracht gekregen (Tender gewonnen) om in het kader van de energie-armoede aanpak 300 woningeigenaren te helpen om hun energierekening omlaag te brengen.

De gemeente Apeldoorn heeft een isolatiesubsidierегeling ontwikkeld speciaal voor woningeigenaren die de Energietoeslag hebben ontvangen en in een slecht geïsoleerde woning wonen. De opdracht voor deA bestaat uit het uitbrengen van een advies over welke maatregel de meeste impact oplevert. Per woning is een subsidie van €2.000,- beschikbaar.

De adviseursrol wordt ingevuld door een aantal ervaren energiecoaches.

6.3.4 CNAP Christelijk Noodfonds Apeldoorn

deA heeft in samenwerking met CNAP en Stimenz via de actie *Apeldoorn geeft warmte* mensen opgeroepen hun €190 energiecompensatie te doneren aan het CNAP. Inmiddels is ruim €135.000,-

opgehaald. Dit geldt is o.a. beschikbaar om mensen extra te helpen om uit de energiearmoede te komen. Wanneer onze Energievrienden en Energiehulpen constateren dat extra financiële hulp gewenst is, wordt dat in principe gehonoreerd.

7 Nieuwe ontwikkelingen

7.1 Genomineerd voor de Apeldoorn Business Award

2022 was ook het jaar dat deA genomineerd werd voor de Apeldoorn Business Award in de categorie Maatschappelijke organisaties. We hebben de Award helaas niet gewonnen maar de nominatie wel gebruikt om onze naamsbekendheid te vergroten. De nominatie zien we ook als een erkenning voor het werk dat we de afgelopen 10 jaar hebben verricht.

7.2 Subsidieregeling Warmtetransitie

- In 2022 was er een subsidie beschikbaar van de gemeente Apeldoorn voor energiecoöperaties waar deA een beroep op heeft gedaan. Met de subsidie ter grootte van €200.000,- dekken we de volgende drie onderdelen. Eén: een aanbod rond de inzet van de energiecoach, waarmee we de continuïteit van Duurzaam Huis borgen. Twee: een aanbod rond de inzet van de energieconciërge, waarmee we een vervolg geven aan de inzet van de energieconciërge. Drie: een basisinfrastructuur, de noodzakelijke randvoorwaarde om het aanbod rond energiecoach en energieconciërge mogelijk te maken.
- We hebben tot medio 2023 de tijd om de activiteiten uit het aanbod uit te voeren. Doel is om met het aanbod rond de energieconciërges 600 huishoudens te bereiken en met het aanbod rond de energiecoaches 1000 huishoudens. Hiervan zijn in 2022 reeds 219 en respectievelijk 348 gerealiseerd.
- De collectieve acties uit het aanbod rond de energiecoach zijn niet in 2022 uitgevoerd en staan op de planning voor de eerste helft 2023. Het gaat om een warmtepompactie, een isolatieactie, een infraroodpanelenactie en warmtewandelingen. Van de energiecoaches kunnen bewoners vanzelfsprekend nu al gebruik maken.
- Het aanbod rond de energieconciërges loopt. Bij dit energieconciërge-bezoek staat de energierekening centraal. De bewoner krijgt ook een energiemeter om apparaten door te meten en de grootste 'energieslurpers' in beeld te brengen.
- De subsidieregeling zal in 2023 weer opgesteld worden en geldt dan voor 3 jaar.

Subsidieregeling warmtetransitie	
	reeds gerealiseerd huisbezoeken op 1-1-2023
Inzet van energieconciërges	219
Inzet van energiecoaches	348
Isolatieactie	nog starten
Warmtepompactie	nog starten
Infraroodpanelenactie	nog starten
Warmtewandelingen	nog starten
Totaal	567

7.3 Onderzoek naar Solartransferia gestart

In 2022 hebben we in samenwerking met Prowind de mogelijkheden onderzocht van solartransferia. Dit onderzoek heeft geleid tot twee kansrijke locaties.

7.4 De regionale samenwerking begint vorm te krijgen.

7.4.1 Brummen Energie | Energiarmoede aanpak

- deA heeft van de gemeente Brummen de opdracht gekregen voor het uitvoeren van haar energiarmoede-aanpak. Brummen Energie had richting de gemeente aangegeven hier nog niet klaar voor te zijn. Vanuit deA pakken we dit op in nauwe samenwerking met Brummen Energie (de energiecoöperatie in Brummen).
- In deze opdracht gaat het om adviesgesprekken voor 65 woningeigenaren en 500 huurders. Voor de uitvoering van opdracht zullen we zoveel mogelijk gebruik proberen te maken van mensen van Brummen Energie. De coördinatie en de servicedesk verzorgt deA.

- De Bespaarhulp huur wordt uitgevoerd door twee mensen uit Brummen die voor deze opdracht zijn aangetrokken. De Bespaarhulp koop wordt uitgevoerd door een energiecoach van Brummen Energie.

7.4.2 Brummen Energie | Ontwikkeling website

Brummen Energie heeft deA gevraagd een nieuwe website voor Brummen Energie te ontwikkelen. De bestaande website van deA is hiervoor de basis, waarmee tal van ontwikkelde functionaliteiten nu ook voor Brummen Energie beschikbaar komen. Het betreft een betaalde opdracht.

7.4.3 Energierijk Voorst | Coördinatie Energiecoaches

- Op verzoek van Energierijk Voorst heeft deA de coördinatie rond de inzet van de energiecoaches vanuit Energierijk Voorst opgepakt. Omdat EnergieRijk Voorst niet zelf over energiecoaches beschikte, zijn er in eerste instantie energiecoaches vanuit deA ingezet.
- Inmiddels zijn de eerste Energiecoaches voor Energierijk Voorst opgeleid en beschikbaar.
- Vanaf 1 oktober verzorgt deA ook de telefonisch bereikbaarheid voor EnergieRijk Voorst.

7.4.4 Energierijk Voorst | Energiarmoede aanpak

- De gemeente Voorst heeft aan deA gevraagd om aanvullend aanbod te ontwikkelen voor de bespaarpakketten die de gemeente inzet om de energiarmoede te bestrijden.

- Het aanvullende aanbod bestaat uit een zelf samen te stellen bespaarpakket via onze webshop, waarna het pakket door een energieconciërge wordt afgeleverd en gemonteerd. Daarnaast worden ook de nodige tips gegeven.

7.4.5 Energierijk Voorst | Ontwikkeling website

Energierijk Voorst heeft deA gevraagd een nieuwe website voor Energierijk Voorst te ontwikkelen. De bestaande website van deA is hiervoor de basis, waarmee tal van ontwikkelde functionaliteit nu ook voor Energierijk Voorst beschikbaar komt. Het betreft vanzelfsprekend een betaalde opdracht.

7.4.6 Energierijk Voorst | Isolatie- en warmtepompactie

De gemeente Voorst heeft Energierijk Voorst gevraagd om een offerte voor een isolatie- en warmtepompactie. deA heeft deze twee offertes voor Energierijk Voorst opgesteld en aangeleverd. De gemeente Voorst heeft nog niet beslist.

7.4.7 Gemeente Epe | Het organiseren van een isolatie-actie

De gemeente Epe heeft deA gevraagd om een offerte voor een isolatieactie en heeft eind 2022 de opdracht hiervoor versterkt. Epe heeft een eigen energiecoöperatie, maar deze houdt zich op dit moment alleen bezig met opwek. Vandaar dat de gemeente bij deA terecht kwam. We gaan samen met de energiecoöperatie in Epe bekijken of we deze opdracht kunnen gebruiken als katalysator om hun werkterrein te verbreden met energiebesparing.

8 Lopende business

8.1 Zon op School | Laatste zoncificaten zijn uitgekeerd

- Eind december zijn de ZonCertificaten aan de deelnemers van het zonedak op de Jacobus Fruijtier Scholengemeenschap uitgekeerd. Dit waren de laatste deelnemers van Zon op School die hun Zoncificaten nog niet ontvangen hadden.
- Volgens afspraak is deA verantwoordelijk voor de exploitatie van de zonnepanelen-installaties gedurende 25 jaar. De scholen waar de zonnepanelen op het dak liggen, ontvangen de opbrengst van de zonnepanelen en verlagen daarmee hun energierekening. Als tegenprestatie betalen zij deA een gebruiksvergoeding.

8.2 Zon voor Huur | Exploitatie vraagt aandacht

- In 2022 bleek er een aantal omvormers niet meer te functioneren. Gelukkig hebben we een leverancier in Twello gevonden die de kapotte omvormers kan reviseren. De maanden dat gebruikers niet over een werkende installatie konden beschikken, hebben we steeds gecompenseerd.
- De woningen die nog over een omvormer zonder een display beschikken, zijn in het vierde kwartaal voorzien van een extra kWh-meter. Op die manier kan ook deze groep huurders zien hoeveel kWh door de zonnepaneleninstallatie opgewekt wordt.
- De woningen in het Magistrateveld maken gebruik van 'Herman de Stroomverdelers' waarmee de opwek op het gezamenlijke dak verdeeld wordt over de verschillende woningaansluitingen. De afgelopen jaren waren daar een aantal problemen, waardoor een aantal woningen een deel van de opbrengst heeft gemist. De firma Lens, de leverancier van het systeem, heeft de problemen inmiddels opgelost. De discussie over de gemiste opbrengst loopt nog.
- Het aantal deelnemers aan Zon voor Huur is met één gestegen omdat binnen het complex Magistrateveld een bewoner alsnog heeft besloten mee te doen.

8.3 Zonnepark Ecofactorij | 2022 is een top jaar

- Dit is een groot collectief zonedak van 2100 panelen dat door 185 deelnemers mogelijk is gemaakt. De zonnepanelen liggen op 14 meter hoogte, op het pand van Oosterberg op bedrijventerrein Ecofactorij.
- Voor Zonnepark Ecofactorij leveren de hoge energieprijzen een bijzondere opbrengst op. Op basis van de cijfers zoals nu bekend, zullen de deelnemers ruim €50,- per ZonDeel uitgekeerd krijgen. Ter vergelijking: de uitkering over 2021 bedroeg €37,- en die lag ook al boven de verwachting.
- In september is de installatie met een drone geïnspecteerd. Uit het onderstaande citaat blijkt dat het zonnepark er prima bij ligt.
“Gisteren heb ik het inspectierapport van Ecofactorij uitgebreid aan Michiel gepresenteerd. Er zijn slechts 8 afwijkingen in het zonnepark van Ecofactorij gevonden, dit heb ik nog nooit meegemaakt.”

8.4 Zonnepark Klarenbeek | Onderzoek naar batterij-optie.

- Zonnepark Klarenbeek is een gezamenlijk initiatief van Prowind (een projectontwikkelaar), de energiecoöperatie EnergieRijk Voorst en deA. In het gebied wordt duurzame energie opgewekt, én er wordt gewerkt aan meer natuur en biodiversiteit. Vijftig procent van het park is lokaal eigendom, 183 mensen uit Klarenbeek, Apeldoorn en omgeving hebben geïnvesteerd. Het park is in september 2021 geopend. Het park telt bijna 42.000 panelen en levert circa 17.000 MWh per jaar (equivalent voor 6.600 huishoudens).
- Ook dit Zonnepark presteert boven verwachting zowel qua opwek als qua omzet.

- Op verzoek van Prowind onderzoeken we nu de haalbaarheid van het toevoegen aan het zonnepark van extra opslag in de vorm van een batterij.

8.5 Door met Duurzaam Huis

- Sinds 31 mei worden de activiteiten van Duurzaam Huis die in het kader van de RREW werden uitgevoerd, weer onder de paraplu van Duurzaam Huis uitgevoerd.

8.6 Onze energiebosjes

- In februari is het energiebosje aan de Ganzevlesweg geoogst door de mensen van Campus Woudhuis, voor hen een fantastisch klus. De oogst is verkocht aan EnNatuurlijk voor hun 'houtcentrale' van het warmtenet Zuidbroek. Op die manier wordt de kringloop lokaal gesloten.
- In 2022 is er in totaal 44 keer een bestelling voor houtpellets geplaatst en zijn er in totaal 826 zakken van 15 kilogram verkocht.

9 Organisatie

Omvang bezetting op 1 januari 2023

Bezetting	01-jan-23	01-jan-22
Aantal mensen in loondienst	14	22
Aantal fte in loondienst	8,3	14,7
Aantal zzp'ers	11	5
Aantal nul-uur contracten	1	0
Aantal stagairs/afstudeerders	0	0
Aantal vrijwilligers – energiecoach	34	28
Aantal vrijwilligers – overige functies	14	7
Aantal vrijwilligers – Bestuur en Coöperatieraad	10	10

Het aantal medewerkers in loondienst is tussen beide peilmomenten gedaald, terwijl het aantal ZZP'ers is gestegen. Dit valt te verklaren uit de aard van de op beide data lopende projecten. In 2021 zijn we met het RREW-project gestart en hebben hiervoor de energieconciërges in (tijdelijke) loondienst kunnen nemen. Dit project is tegen de zomer van 2022 afgerond. In november 2022 is het project energiearmoede gestart waarbij juist meer een beroep op ZZP'ers moest worden gedaan.

Bezetting Energiebedrijf deA op 1-1-2023

(In alfabetische volgorde)

	Naam	Functie	“Contract”
1	Adèle Reiss	Energiecoach	Vrijwilliger
2	Ammar Mohammad	Energieconciërge	In dienst voor 16 uur/week
3	Angela Dol	Energiehulp	zzp'er
4	Anja Straathof	Energiehulp	zzp'er
5	Arien Scholtens	Regionale samenwerking	Vrijwilliger
6	Arjan van der Plas	Duurzaam Bedrijf, Hulp op Maat	zzp'er op projectbasis
7	Ben Assema	Energiecoach	Vrijwilliger
8	Bert van Zeumeren	Energiecoach	Vrijwilliger
9	Carien Kruijt	O.a procesbeschrijvingen	Vrijwiller (2 dagdelen/week)
10	Cees Schneiders	Energiecoach	Vrijwilliger
11	Christine de Moulin	Office medewerker	In dienst voor 28 uur/week
12	Cor Westrik	Energiecoach	Vrijwilliger
13	Erik Vos	Elektrisch vervoer	Vrijwilliger
14	Etelka Oortwijn	Energiehulp	zzp'er
15	Floriske van Geest	Innovator energietransitie	In dienst voor 28 uur/week
16	Friedl Marttin	O.a. procesbeschrijvingen	Vrijwiller(2 dagdelen/week)
17	Geke Odding	Energiecoach	Vrijwilliger
18	Gertine Wilders	Manager Marketing & communicatie	In dienst voor 32 uur/week
19	Hans Knol	Energiecoach	Vrijwilliger
20	Hans Westerveld	Energiecoach	Vrijwilliger

21	Hans Wolf	Team Zon Inzet lokale biomassa	Vrijwilliger
22	Heleen Boonstra	Team Zon	Vrijwilliger (5 dagdelen per week)
23	Heleen Mulderij	Officemanager	In dienst voor 24 uur/week
24	Henk den Besten	Energiecoach	Vrijwilliger
25	Henk Diepenmaat	Energiehulp/Klushulp	zzp'er
26	Henk Schukken	Duurzaam Huis Bespaarhulpen	zzp'er op projectbasis
27	Herman Kok	Energiecoach	Vrijwilliger
28	Hubert Hulshof	Energiecoach	Vrijwilliger
29	Hugo Breggeman	Energiecoach	Vrijwilliger
30	Ilonka Oldenhof	Energieconciërge	In dienst voor 20 uur/week
31	Irma de Jong	Communicatiemedewerker	In dienst voor 12 uur/week
32	Jaap den Uijl	Energiecoach	Vrijwilliger
33	Jacob van de Kamp	Klushulp	Per 1 januari 2023
34	Jan Baarveld	Energiecoach	Vrijwilliger
35	Jan de Koning	Energiecoach	Vrijwilliger
36	Jan Iepma	Energiecoach	Vrijwilliger
37	Jan Mastenbroek	Energiecoach	Vrijwilliger
38	Jan Willem de Jonge	Bespaarhulp huur	In dienst met nul-uren contract
39	Jan Willem Peet	Energiecoach	Vrijwilliger
40	Jim van Wingerden	Energiecoach	Vrijwilliger
41	Johan Fuit	Energiecoach	Vrijwilliger
42	Joost van Santen	Energiecoach	Vrijwilliger
43	Jos Floor	Energiecoach	Vrijwilliger
44	Karel Marttin	Contactpersoon MBO/HBO	Vrijwilliger
45	Karen Bourgonje	Officemedewerker	In dienst voor 28 uur/week
46	Kevin Malak	Duurzaam Bedrijf, Hulp op Maat	zzp'er
47	Leonie Urff	Communicatiemedewerker	In dienst voor 32 uur/week
48	Lonneke Kerschoten	Energiehulp	In dienst voor 16 uur/week
49	Luuk Dams	Energiecoach	Vrijwilliger
50	Marco Lindhout	Energiehulp	Vrijwilliger
51	Marleen Kwast	Coöperatie sterker en vitaler maken	Vrijwilliger
52	Menso Molag	Energiecoach	Vrijwilliger
53	Michael Boddeke	Directie	In dienst voor 40 uur/week
54	Michiel Roemer	Projectleider Zon	In dienst voor 32 uur/week
55	Nanda uit de Bosch	Energiehulp	zzp'er
56	Nico Koster	Energiecoach	Vrijwilliger
57	Nico van Gerven	Energiecoach	Vrijwilliger
58	Nicoliene Peet	Bespaarhulp huur	zzp'er
59	Paul Fluitsma	Boekhouder	Vrijwilliger
60	Paul Melis	Energiecoach	Vrijwilliger
61	René Hertgers	Energiecoach	Vrijwilliger
62	Rene Jurgens	Masterclasses, energiecoach en warmtebeelden	Vrijwilliger
63	Rik te Koppele	Energiecoach	Vrijwilliger

64	Roel Nijenhuis	Energiecoach	Vrijwilliger
65	Rolf Buurke	Energiecoach	Vrijwilliger
66	Sandra Koppenhöfer	Energiehulp	zzp'er
67	Serge Pleune	Manager ICT	In dienst voor 32 uur/week
68	Thom Vleeskruyer	Energiecoach	Vrijwilliger
69	Vincent Vreeken	Energiehulp	zzp'er
70	Wilmar Moerman	Vrijwilliger belteam	Vrijwilliger
71	Wim Ellenbroek	Bespaarhulp koop	Vrijwilliger

Leden Coöperatieraad deA

	Naam	Functie	“Contract”
	Adèle Reiss		Vrijwilliger
	Albert Ploeg		Vrijwilliger
	Bas Zwart		Vrijwilliger
	Jasper van Alten	Voorzitter	Vrijwilliger

Leden Bestuur coöperatie deA

	Naam	Functie	“Contract”
	Barbara Daam	Secretaris	Vrijwilliger
	Fun Hendriks	Voorzitter	Vrijwilliger
	Jeroen Janssens		Vrijwilliger
	Peter van Dillen		Vrijwilliger
	Thom Vleeskruyer		Vrijwilliger
	Thomas Taberima	Penningmeester	Vrijwilliger

10 RISICOBEBEERSING

In het jaarverslag over 2021 is voor het eerst een apart hoofdstuk gewijd aan de risico's waar we als energiecoöperatie mee te maken hebben. Het is ook nu nog een zoeken naar de juiste vorm en inhoud.

deA is sinds de start in 2012 fors gegroeid. Inmiddels laat de jaarrekening van 2022 een omzet zien van circa één miljoen euro en hebben we een balans-totaal van een dikke miljoen euro. We zijn aandeelhouder c.q. mede-eigenaar van twee zonneparken. Al met al zijn we een echt bedrijf geworden. En daarmee is de noodzaak gegroeid om goed te kijken naar de continuïteit van deA en naar mogelijke onderwerpen en ontwikkelingen die hier invloed op kunnen hebben.

In dit jaarverslag hebben we de acties op dit terrein in enkele hoofdthema's proberen te vatten.

Financiële risico's

- De financiële risico's in de bedrijfsvoering van deA zijn beperkt. deA laat elk jaar de administratie controleren en de jaarrekening opstellen door accountantskantoor AACC. Daarnaast is de kans op misbruik van posities of fraude beperkt door bepalingen in de statuten en vaste afspraken over de uitvoering van administratieve processen.
- Maar ondanks bovenstaande zekerheid en transparantie van de geldstromen is deA de laatste jaren zo sterk gegroeid dat we als bestuur een herbezinning op de financiële processen verstandig achten.
Het voornemen was om in 2022 alle financiële processen te analyseren en daar waar nodig werkwijze en verantwoordelijkheden en bevoegdheden aan te passen. Doordat een groot deel van het jaar de rol van penningmeester vacant was hebben we ervoor gekozen dit onderwerp in de tijd door te schuiven. De nieuwe penningmeester is eind november door de ALV benoemd.
- Toch zijn er in 2022 zeker al een aantal belangrijke verbeteringen op financieel terrein in gang gezet. Zo zijn er afspraken gemaakt over het zogenoemde 4-ogen principe. Inmiddels is een scheiding aangebracht tussen de rol van medewerkers / vrijwilligers die facturen inboeken in de administratie van deA en de personen die betalingen via de bank kunnen en mogen accorderen. Aanvullend is een expliciet overzicht van procuraties opgesteld (wie is bevoegd tot welke betalingen).
- Risicobeheer is ook een 'mindsetting'. We proberen door continue aandacht voor rollen, taken en verantwoordelijkheden het begrip 'financiële veiligheid' steeds tussen de oren van alle relevante medewerkers en vrijwilligers te houden.

Afhankelijkheid op langere termijn

In het najaar van 2022 heeft de directie in samenwerking met het bestuur een meerjarenbegroting opgesteld. In de ALV van november is de begroting voor 2023 geaccordeerd. Door weer een eenmalige en forse subsidie van de gemeente komt deze positief uit. Echter, nog steeds moet geconstateerd worden dat deA voor een heel groot deel afhankelijk is van gemeentelijke subsidies. Door onzekerheden hieromtrent (vooral nog geen continuïteit en/of meerjarenafspraken mogelijk met de gemeente) komen de doorrekeningen voor 2024 en later negatief uit. Het kan in de toekomst altijd nog meevallen, maar we zijn hierin zeer kwetsbaar. De uitdaging, maar daarmee ook de opdracht voor deA, is om aanvullende financieringsstromen te creëren. Inmiddels zijn we gestart met ons nieuw product Duurzaam Bedrijf dat voor een aparte inkomensstroom moet gaan zorgen. Aanvullend zorgt ook werk dat we voor collega-energiecoöperaties doen voor extra inkomsten.

Eigen opwek en de energiecrisis

deA heeft met de twee zonneparken Klarenbeek en Brinkenweg inmiddels een forse capaciteit aan stroomopwek beschikbaar. Door de energiecrisis zijn in 2022 de energietarieven schrikbarend

gestegen. Voor de burger in Nederland leidde dit tot forse verhogingen van de energierekeningen. Voor deA zit er ook een positieve kant aan. We hebben de opgewekte stroom van deze zonneparken namelijk tegen veel hogere prijzen dan begroot kunnen verkopen. Alhoewel een deel van de extra opbrengsten door de overheid wordt afgetopt, heeft deA hiermee in 2022 toch nog altijd een significant bedrag binnen gekregen. Onduidelijk is echter tot in hoeverre deze hoge energietarieven structureel zullen blijken. Natuurlijk zullen we de ontwikkelingen in de energiemarkt op de voet volgen. We verwachten dat de tarieven in de loop van 2023 zullen afvlakken en op een iets hoger niveau dan vroeger stabiliseren. Vooralsnog willen we ons als deA niet rijk rekenen en zien de extra opbrengsten uit 2022 als een eenmalig gegeven.

deA wil heel graag een of meerdere windmolens in Apeldoorn of directe omgeving realiseren. Los van de energiecrisis en de hoge energietarieven leveren windmolens een veel hoger rendement op dan zonneparken. Daarnaast is het verstandig om een evenwichtige mix binnen de regio van wind- en zonnenergie te hebben. Immers de vraag naar (duurzame) energie geldt voor het gehele jaar en bijvoorbeeld ook op regenachtige of bewolkte winterdagen. Wind en zon kunnen elkaar goed aanvullen. Op de Veluwe rust echter nog steeds een taboe op windmolens, dit in verband met Natura 2000 gebied en de wespandief, een beschermde roofvogel die tegen de wieken van windmolens kan vliegen. Met de uitspraken eind 2022 van het provinciebestuur achten we de kans op realisatie van een of meerdere windturbines binnen de gemeente Apeldoorn in de komende jaren zeer klein. Maar niets is zo veranderlijk als de politiek. We blijven hoop houden.

Medewerkers en vrijwilligers

Het kapitaal van deA zijn alle vrijwilligers en de medewerkers (vast in loondienst, met een tijdelijk contract dan wel actief op zzp-basis). Zij doen het werk en maken het succes van deA mogelijk. Er is het bestuur en de directie alles aan gelegen om de opgedane kennis en ervaring van alle mensen vast te houden voor onze duurzame initiatieven. In 2022 hebben we ervoor gekozen om de salarissen van de medewerkers voor het eerst sinds jaren te verhogen. Ook is besloten om een pensioenregeling in te voeren. We hopen hiermee de arbeidsvoorwaarden zodanig te verbeteren dat we de concurrentie op de hooggespannen arbeidsmarkt kunnen weerstaan.

Vrijwilligers proberen we te binden door onder meer interessante activiteiten te bieden die aansluiten op hun ervaring en kennis. Daarnaast moet het vrijwilligerswerk binnen deA leuk en uitdagend zijn en vinden we de sociale context van elkaar regelmatig ontmoeten heel belangrijk.

Wet en regelgeving

Voor verenigingen, coöperaties en stichtingen geldt sinds 1 juli 2021 de wet WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen). Doel van deze wet is om wanbestuur, onverantwoordelijk financieel beheer, fraude of misbruik van positie binnen besturen te voorkomen.

Veel van de in deze wet opgenomen bepalingen cq. zekerheden waren al op goede wijze in de bestaande statuten geregeld. Uit een analyse bleek dat we op een enkel punt de statuten moesten aanpassen. In de ALV van april-2022 is een voorstel tot statutenwijziging aangenomen. Inmiddels zijn we als deA WBTR-proof.

II Financieel jaarverslag

II.1 ALGEMEEN OVERZICHT

Het jaar 2022 financieel gezien

Ook dit jaar was weer een jaar van flinke veranderingen. De trend naar meer aandacht voor de warmtetransitie zette verder door. Later in het jaar kwam ook de focus te liggen op de aanpak van energiearmoede, wat in het volgende jaar nog meer zo zal zijn. Beide werden flink ondersteund door de gemeente Apeldoorn.,

Voor de jaarrekening is dit jaar 2022 ook bijzonder om twee redenen (die samenhangen):

- Dit is het eerste jaar dat we daadwerkelijk een financieel resultaat uit de zonneparken zullen kunnen bijschrijven (Zonnepark Klarenbeek en Zonnepark Brinkenweg).
- Maar dat betekent ook dat onze jaarrekening pas definitief gemaakt kan worden als eerst de jaarrekeningen van die zonneparken (en de achterliggende BV) definitief zijn. Dat is dit eerste jaar niet gelukt. Onze accountant AACC en de accountants van de achterliggende BV zijn nog bezig. Onderstaand en in de bijlage wordt dat verder benoemd. We hopen in komende jaren de plannings zo aan te kunnen scherpen dat we wel al in de voorjaars ALV een definitieve jaarrekening kunnen voorleggen.

II.2 JAARCIJFERS 2022

De schema's met jaarcijfers die in dit hoofdstuk zijn opgenomen, geven een samenvatting voor deA als geheel.

Toelichting op de jaarcijfers

De schematische overzichten geven de cijfers voor het jaar zelf en ter vergelijking de begroting van dit jaar en de resultaten van het voorafgaande jaar. Daarnaast wordt in de meest rechtse kolom de begroting voor het volgende (nu lopende) jaar gegeven, zoals vastgesteld in de vorige najaars-ALV. Deze cijfers zijn steeds voor deA als geheel (coöperatie en energiebedrijf bij elkaar geteld).

De voorlopige jaarrekening toont nu nog een verlies van ongeveer €15.000. Dit is al gecontroleerd door en besproken met onze accountant AACC. Bij het definitief maken van de jaarrekening zou dit nog wat kunnen wijzigen, maar naar verwachting niet veel.

De grootste wijziging bij het definitief maken zal zijn dat de resultaten van de zonneparken waarin we deelnemen worden opgenomen in onze jaarrekening (voor het eerst). Mede door de hoge stroomprijs zal dat een aanzienlijk bedrag zijn; we verwachten orde grootte twee ton.

Uiteindelijk verwachten we een resultaat voor 2022 van ten minste €100.000 positief. Dat is een mooie versterking van het eigen vermogen en een basis voor activiteiten in de komende jaren.

Resultaten jaar 2022 (voorlopig)	Resultaat 2022	Begroting 2022	VorigJr 2021	Begroot 2023
Omzet Besparen, thuis en op het werk	€ 610.933	€ 567.500	€ 811.135	€ 1.196.000
Omzet Onze Energiegemeenschap	€ 296.025	€ 208.974	€ 272.780	€ 198.407
Omzet Werk voor derden	€ 69.494	€ 2.000	€ 22.681	€ 210.500
Omzet Onze Coöperatie	€ 21.965	€ 18.500	€ 16.125	€ 25.000
Totaal Omzet	€ 998.417	€ 796.974	€ 1.122.720	€ 1.629.907
Inkopen Besparen, thuis en op het werk	€ 436.607	€ 503.947	€ 595.130	€ 1.070.000
Inkopen Onze Energiegemeenschap	€ 88.254	€ 54.770	€ 149.085	€ 49.323
Inkopen Werk voor derden	€ 65.644	€ 2.000	€ 14.358	€ 181.600
Inkopen Onze Coöperatie	€ 11.782	€ 1.500	€ 6.201	-
Totaal Kostprijs van de Omzet	€ 602.287	€ 562.217	€ 764.773	€ 1.300.923
Bruto Omzetresultaat	€ 396.131	€ 234.757	€ 357.947	€ 328.984
<i>Loonkosten</i>	€ 597.040	€ 525.056	€ 643.118	€ 460.104
<i>Doorberekende loonkosten</i>	€ -401.750	€ -466.226	€ -479.694	€ -260.000
Personeelskosten na doorberekening	€ 195.290	€ 58.830	€ 163.424	€ 200.104
Afschrijvingen, Dotaties	€ 79.164	€ 74.564	€ 75.985	€ 79.012
Huisvesting, Kantoor, Organisatie	€ 65.917	€ 59.567	€ 56.920	€ 58.202
Totaal Kosten	€ 340.372	€ 192.961	€ 296.328	€ 337.318
Bedrijfsresultaat	€ 55.759	€ 41.796	€ 61.619	€ -8.334
Financiële baten en lasten	€ -73.406	€ -33.811	€ -38.297	€ 98.740
Vennootschapsbelasting	€ 2.652	€ -1.318	€ -3.270	-
Resultaat na belastingen	€ -14.995	€ 6.668	€ 20.052	€ 90.406
				vóór belasting

11.2.1 De financiële resultaten (Winst- en Verliesrekening)

Onderstaand geven we op enkele punten bij de projecten en kosten een nadere toelichting.

Projecten

Besparen

Veel werk is gedaan in het project Warmtetransitie, ook in de uitvoering door Energieconciërges. We hebben daarvoor de opdracht van de gemeente verkregen met een subsidie van €200.000, waarvan €140.000 voor dit jaar en de rest voor het jaar 2023.

Het is wel wat lastig dat bij de opzet van die subsidie het bedrag wordt uitgekeerd aan Coöperatie deA, terwijl de uitvoering van het werk door Energiebedrijf deA wordt gedaan. Dat geeft voor het energiebedrijf een flink verlies (wel werk en kosten, geen opbrengst), maar voor deA als geheel maakt dat niet uit.

Onze Energiegemeenschap

Bij verschillende onderdelen is het resultaat beter door de hoge stroomprijs van het jaar. Zeker zoals al genoemd, bij de zonneparken. Maar ook bij de meer 'traditionele' projecten, zoals het zonnedak Ecofactorij.

Daarnaast hebben ook deelnemers in onze projecten soms flink voordeel gehad van hun investering in de activiteiten van deA. De jaarlijkse uitkering van de rentebonus aan de ZonDelers die destijds Zonnepark Ecofactorij hebben gefinancierd, was bijzonder hoog dit jaar.

Werk voor Derden

In 2022 zijn wij in opdracht van de gemeente het project Energiearmoede begonnen; in 2023 krijgt dat een nog veel grotere vorm.

Ook in de gemeenten Brummen en Voorst worden Energiearmoede projecten gedaan opgedragen aan de lokale energiecoöperaties. Voor de uitvoering van dat werk doen zij een beroep op deA. Met onze vaste organisatie en hulpmiddelen zijn wij goed geëquipeerd om ook voor hen die projecten tot een succes te maken. Ook dat zal in 2023 worden voortgezet.

Kosten

De succesvolle uitvoering van projecten en het oppakken van nieuwe activiteiten vraagt een stevige organisatie. Dat zien we ook terug in de kosten; naast personeelskosten ook flinke kosten voor huisvesting in ACEC, hulpmiddelen en administratie.

Volgens accountantsregels is afschrijving en reservering voor groot onderhoud hier gerapporteerd, niet bij de projecten. De bijlage financiële rapportage in tabelvorm geeft de opbrengst en kosten per project.

In de accountskosten zitten ook kosten van advisering en salarisadministratie.

11.2.2 Bezittingen en verplichtingen (Balans)

Balans per 31 december 2022 (voorlopig)	Resultaat 2022	Begroting 2022	VorigJr 2021	Begroot 2023
Activa				
Materiële vaste activa	€ 675.441	€ 673.891	€ 741.151	€ 603.729
Financiële vaste activa	€ 84.317	€ 6.524	€ 6.874	€ 84.317
Liquide middelen	€ 98.933	€ 217.391	€ 375.069	€ 268.353
Voorraad materialen	€ 4.446	-	-	€ 4.446
Debiteuren, Vorderingen	€ 175.642	€ 264.962	€ 262.638	€ 175.642
Totaal Activa	€ 1.038.779	€ 1.162.769	€ 1.385.732	€ 1.136.487
Passiva				
Eigen Vermogen	€ 125.045	€ 158.208	€ 142.990	€ 215.451
Participatief Vermogen	€ 418.157	€ 402.490	€ 515.952	€ 418.157
Voorzieningen	€ 48.190	€ 49.588	€ 42.284	€ 55.490
Langlopende schulden	€ 183.029	€ 183.029	€ 206.254	€ 183.029
Crediteuren, Nog te betalen	€ 264.359	€ 369.454	€ 478.253	€ 264.359
Totaal Passiva	€ 1.038.780	€ 1.162.769	€ 1.385.734	€ 1.136.487

Activa

(Dit zijn de bezittingen en vorderingen van deA)

Op de balans staan (bij Financiële vaste activa) de deelnemingen aan twee zonneparken voor bij elkaar €35.010. De deelnemingen liggen niet bij het energiebedrijf maar bij de coöperatie. Coöperatie deA is mede-aandeelhouder van beide zonneparken:

- Zonnepark Klarenbeek is opgezet door enerzijds de samenwerkende energiecoöperaties deA en EnergieRijk Voorst en anderzijds ProWind B.V. De energiecoöperaties hebben daartoe een gezamenlijk bedrijf opgericht, te weten ERV-deA B.V. waarvan deA voor 50% eigenaar is. Beide energiecoöperaties hebben in 2022 een agio-bedrag van €5.000 gestort in ERV-deA.
- Zonnepark Brinkenweg is gezamenlijk met de Gemeente Apeldoorn opgezet. Coöperatie deA is met een aandeel van €30.000 voor 50% eigenaar van de exploitatie B.V. die daartoe is opgezet.
- Naar verwachting zullen deze posten op de balans de komende jaren aanzienlijk hoger zijn.

Er staat nu bij de bezittingen ook een achtergestelde lening van €43.535 aan ERV-deA (eveneens bij Financiële vaste activa). Dit zijn de ontwikkelkosten voor het zonnepark. Het park is deze verschuldigd aan deA, maar heeft in eerste instantie niet de liquiditeit om deze kosten terug te betalen. De lening wordt uiterlijk na 15 jaar afgelost; door de hoge opbrengsten nu, zou dat misschien al eerder kunnen zijn.

Bij de liquide middelen (geld op de bank) geldt dat, zoals elk jaar, in januari na het jaareinde de aflossing en rente aan ZonDelers (Zonnedak Ecofactorij) wordt uitbetaald. Eind 2022 stond dat dus nog op de bank.

Passiva

(Dit betreft eigen vermogen, de verplichtingen en nog te betalen bedragen)

De 'Nog te betalen kosten' (bij 'Crediteuren, Nog te betalen') zijn zoals ieder jaar hoog. Een groot deel betreft de uitkering aan ZonDelers, zoals bij de Active (liquide middelen) al is toegelicht.

I 2 Bijlagen

I 2.1 VERSLAG VAN DE COÖPERATIERAAD OVER 2022

De Coöperatieraad adviseert de ALV elk jaar omtrent de financiële jaarstukken. Omdat de accountant de formele jaarrekening van 2022 niet tijdig voor de geplande ALV in april 2023 heeft kunnen opleveren, zal de jaarrekening pas in een volgende ALV worden besproken en vastgesteld. Voor die tijd zal de Coöperatieraad de jaarrekening bestuderen, zo nodig in overleg treden met het bestuur en een advies aan de ALV opstellen.

12.2 ACCOUNTANTSVERKLARINGEN EN FINANCIËLE RAPPORTAGE

In eerdere jaarverslagen van deA waren we in staat de financiële jaarrekening en accountantsverklaring op te nemen. Het is ons dit jaar niet gelukt om de financiële stukken tijdig voor de geplande ALV van april af te ronden. Vanaf dit jaar hebben we namelijk te maken met twee dochter-BV's, te weten ERV-deA B.V. (voor Zonnepark Klarenbeek) en Zonnepark Brinkenweg), waarvan de jaarrekening eerst moet worden opgesteld om vervolgens het resultaat van deze twee BV's in de jaarrekening van de coöperatie deA te kunnen opnemen.

De jaarrekening van deA van 2022 zal in het najaar van 2023 in de dan geplande ALV worden vastgesteld.

Jaarrekeningen en Accountantsverklaringen

De detail jaarrekeningen van Coöperatie deA U.A. en Energiebedrijf deA (Apeldoorn) B.V. zijn samengesteld door onze accountant AACC. Dit proces is nu nog gaande in afwachting van de definitieve vaststelling van de jaarrekeningen van ERV-deA B.V. en Zonnepark Brinkenweg B.V. De accountant heeft de 'normale' operatie van deA onderzocht; het resultaat daarvan is nog voorlopig maar zal niet veel meer wijzigen. De financiële paragraaf en deze bijlage van dit jaarverslag zijn in overeenstemming met dat onderzoek.

De definitieve jaarrekeningen zullen in de november ALV voorliggen; daarin zijn dan in detail de cijfers te raadplegen van de financiële rapportages en tevens de toelichting van de accountant op de cijfers en de wijze van samenstelling. Ook omvatten deze documenten dan de formele accountantsverklaringen. In het document voor Coöperatie deA zal dan ook de geconsolideerde jaarrekening voor deA als geheel zijn opgenomen.

deA financiële rapportage (tabelvorm)

Van de cijfers is ook een financiële rapportage in tabelvorm gemaakt in Excel in het bestand '*Jaarrekening deA 2022 voorlopige (4apr'23).pdf*'.

Deze rapportage komt overeen met ons financiële administratiesysteem Twinfield (van Wolters Kluwer) en met de jaarrekeningen van de accountant. In het rapport is tevens de begroting voor 2023 opgenomen plus kolommen voor een vergelijking met de begroting 2022 en het voorafgaande jaar 2021. De rapportage bevat twee bijlagen: (1) financiële kengetallen en (2) resultaten per project.

Te raadplegen op de website

Deze financiële rapportage en de jaarrekeningen zijn te raadplegen op de site van deA via de link die is verstrekt bij de uitnodiging voor de ALV.